

การจัดมุมประสบการณ์

เสนอ
อาจารย์จุฬาลักษณ์ สุตระ
อาจารย์สุชาดา จิตกล้า

นำเสนอโดย
นางจิราวรรณ บุญหลง
รหัส 571291321079

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา 1073309 การจัดการศึกษาให้กับเด็กใน
บริบทพหุวัฒนธรรม 1071103 การศึกษาปฐมวัย และ 1074205 สิทธิเด็ก
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

คำนำ

รายงานเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 1071103 การศึกษาปฐมวัย 1074205 สิทธิเด็ก และ 1073309 การจัดการศึกษาให้กับเด็กในบริบทพหุวัฒนธรรม โดยมีเนื้อหาครอบคลุมสาระการจัดมุมประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกรุงหยัน ทั้งภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 และเพื่อให้ได้ศึกษาหาความรู้ในเรื่องการจัดมุมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยและเพื่อเพิ่มความเข้าใจและเป็นประโยชน์กับการเรียนทั้ง 3 รายวิชา

ผู้จัดทำหวังว่า รายงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้อ่าน หรือนักเรียน นักศึกษาที่กำลังหาข้อมูลเรื่องการจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้หรือไม่มากนักน้อย หากมีข้อเสนอแนะหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับไว้และขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

จิรารวรรณ บุญหลง
ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักการและเหตุผล	1
การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกรุงหยัน	2
ตัวอย่างการจัดมุมประสบการณ์ ภาคเรียนที่ 1/2558	4
มุมการจัดประสบการณ์ ภาคเรียนที่ 2/2558	7
สรุป	12

หลักการและเหตุผล

การดูแล ให้เด็กได้รับการศึกษาเป็นได้ทั้งตามระบบและ นอกกระบบ เพื่อให้เด็กสามารถที่จะพัฒนาตนเอง การให้เด็กได้ศึกษาตามระบบ ในปัจจุบันนี้ตามนโยบายของรัฐบาลเด็กที่ไม่มีเลข 13 หลัก สามารถที่จะเข้ารับ การศึกษาชั้นพื้นฐานฟรี เด็กบางรายที่ไม่ประสงค์หรือสามารถที่จะเข้าศึกษาใน ระบบได้ก็สามารถที่จะเข้าศึกษานอกกระบบได้ โดยบ้านพัฒนาอาจจะขอจัดการ ศึกษาเองได้ ซึ่งมีหลายรูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาโดยสถาน ประกอบการ รูปแบบที่ 2 คือ การจัดการศึกษา Home School คือ การจัด การศึกษาที่บ้านหรือในครอบครัว รูปแบบที่ 3 คือ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดย กศน. แต่ในขั้นตอนการดำเนินงาน หรือการขอจัดการศึกษาในรูป แบบดังกล่าว จะมีเงื่อนไขหรือกฎระเบียบบังคับที่แตกต่างกัน (รัตติกกร เหมือนนาตอน, อาภากร มากขุนทด, วิรติ พงษ์ทิพย์วัฒน์, พิมพัทธ์วิญญูช อายุวัฒน์, และนิสาพร วัฒน ศัพท์:สถานการณ์ และแนวทางการช่วยเหลือเด็กเร่ร่อน กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานีแนวคิดและทฤษฎี.2557)

เพียเจต์ (Piaget) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้เด็กนั้น เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับ โลกภายนอก หรือสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในภาวะสมดุล ฝึกทำกิจกรรมตามลำพังและการรวมกลุ่ม เด็กจึงได้เรียนรู้จากกันและกัน ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะนี้น่าจะทำให้เกิดความเข้าใจกันได้ดีกว่าการเรียนรู้จากครู เด็กได้มีประสบการณ์ตรง มีอิสระทางความคิด การแสดงออกและการสนทนาระหว่างเด็กด้วยกันจะทำให้เด็กสามารถเข้าใจกันได้เร็วกว่า ครูเป็นผู้อธิบายหรือเล่าให้ฟัง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากในการฝึก ให้เด็กได้คิดแก้ปัญหา การแสดงออกอย่างอิสระ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้นๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาพร้อมด้วย เนื่องจากเด็กปฐมวัยกำลังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จัดให้เด็กเป็นประสบการณ์ตรง เด็กลงมือปฏิบัติเอง การจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางจึงสำคัญมาก

อีริกสัน (Erikson) เชื่อว่าวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และการได้รับประสบการณ์ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ดีและรู้จักไว้วางใจผู้อื่น ในช่วงวัยก่อนเรียน หรือวัยเล่น (อายุ 4-7 ปี) ซึ่งเป็นขั้นของความคิดริเริ่มและการตัดสินใจ หรือความรู้สึกผิด เชื่อว่าเด็กวัยนี้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีและมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ โดยผู้ใหญ่มีหน้าที่สนับสนุน ให้เด็กได้พยายามแสดงความสามารถใหม่ๆ ในด้านสังคมเด็กเรียนรู้ในการเข้าสังคมจากการเล่นกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเลียนแบบผู้อื่นเช่นพ่อแม่ หรือบุคคล ใกล้ชิด ซึ่งพ่อแม่และผู้ใหญ่ต้องเป็นต้นแบบที่ดีกับเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้ทักษะทางสังคม มีลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งรู้สิ่งที่ถูกและผิด การปลูกฝังจริยธรรมโดยมีพ่อแม่ผู้ใหญ่เป็นต้นแบบที่ดี จะทำให้เด็กมีอุปนิสัยที่ดี ในด้านสติปัญญาเด็กวัยนี้อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ ๆ และชอบถามในสิ่งที่ตนเองสงสัยใคร่รู้ ผู้ใหญ่ต้องให้โอกาสใน การพูดกระทำสิ่งต่างๆ จะทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ เด็กจะสนุกในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ กล่าวแสดงออก (วคินี อิศรเสนา ณ อยุธยา. 2547 : 13-14)

จากข้อความข้างต้นทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกรงหย่นจึงได้เห็นความสำคัญของการจัดมุมประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม อันส่งผลต่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขในสังคมต่อไป

🏠 การจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกรุงหยัน

🎉 การจัดวางในห้องอนุบาล 1/1

เมื่อเปิดประตูเป็นห้อง

1. ด้านขวามือจะเป็นแก่น้ำเด็กคว่ำบนชั้นวางและเหยือกน้ำ 2 เหยือกวางอยู่บนถาด
2. ถัดไปเป็นชั้นสำหรับเก็บที่นอนของเด็ก
3. มุมถัดไปเป็น โต๊ะคอมพิวเตอร์และพริ้นเตอร์
4. ถัดมาเป็นชั้นเก็บเอกสารและผลงานของเด็ก
5. ถัดมาคือ โต๊ะครู หลัง โต๊ะครูจะเป็นประตูเชื่อมต่อสำหรับห้องเตรียมอนุบาลเปิดไปด้านซ้ายมือ
6. ถัดจากประตูจะเป็นที่แขวนผ้าเช็ดหน้าของเด็ก
7. มุมต่อมาคือห้องน้ำ ซึ่งหน้าห้องน้ำมีชั้นวางรองเท้า
8. ต่อด้วยที่แขวนกระเป๋า
9. ด้านซ้ายเป็นมุมหนังสือ

🎄 วัสดุอุปกรณ์ สื่อและครุภัณฑ์ มีแต่จัดไว้ด้านนอก

🎀🎀 การจัดการพื้นที่

1. ขนาดห้องเรียนกว้าง 4 เมตร ยาว 10 เมตร สูง 3 เมตร
2. มีหน้าต่าง กว้าง 1 เมตร ยาว 1 เมตร อยู่ด้านหน้า และด้านหลัง ด้านละหนึ่งบาน
3. มีหลอดไฟให้แสงสว่างจำนวน 2 หลอด
4. พัดลม 2 ตัว เครื่องปรับอากาศ 1 เครื่อง
5. ด้านหน้ามีต้นไม้ที่ร่มรื่น ด้านหลังเป็นที่เก็บน้ำ

🏠🏠 สภาพอาคาร

อาคารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอาคารชั้นเดียวทำด้วยปูน ปูพื้นด้วยกระเบื้อง ใช้ฝ้าแขวน

♥♥♥ ตัวอย่างมุมการจัดประสบการณ์ภายในห้องเรียน ♥♥♥
(ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2558)

📖 มุมหนังสือ

♥♥ หนังสือ

1. หนังสือนิทาน
2. หนังสือภาพจากฝีมือของเด็กๆ
3. นิตยสารต่างๆ ที่มีภาพสวยงาม

♥♥ กติกาการเล่น

1. เล่นแล้วเก็บเข้าที่
2. รอคอยตามลำดับก่อนหลัง
3. ต้องดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม เช่น ไม่นึกหนังสือ และขว้างปาหนังสือ
4. อ่านหนังสือในพื้นที่ที่ครูกำหนด

♥♥ ประโยชน์ที่ได้รับจากมุม

1. เด็กได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อเล็กในการเปิดหนังสือ
2. เด็กได้ฝึกนิสัยรักการอ่าน
3. เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
4. รู้จักการรอคอยและเคารพสิทธิของผู้อื่น

♥♥ สิ่งที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้น

1. เพิ่มบรรยากาศในการอ่านหนังสือ เช่น มีเสื่อเล็กๆ หมอนหรือที่นอนนุ่ม
2. มีพื้นที่กว้างขวาง
3. มีหนังสือที่แข็งแรง
4. มีการเปลี่ยนหนังสือทุกๆ 1 อาทิตย์

🎯🎯 มุมเกมการศึกษา

5. มีภาพปกของหนังสือติดไว้ที่ชั้นวางหนังสือเพื่อการเก็บที่เป็นระเบียบ

🟢 สื่อ

1. เกมจับภาพที่เหมือนกัน
2. เกมจับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
3. เกมภาพตัดต่อ
4. เกมจัดหมวดหมู่ภาพสิ่งต่างๆที่นำมาจัดเป็นพวกๆ

🟢 กติกาการเล่น

1. เล่นแล้วเก็บเข้าที่
2. รอคอยตามลำดับก่อนหลัง
3. เล่นในพื้นที่ที่ครูกำหนด
4. เล่นครั้งละเกมเมื่อเล่นเสร็จแล้วต้องเก็บก่อนที่จะเปลี่ยนเกมใหม่
5. แบ่งปันให้เพื่อนเล่น

🟢 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ช่วยส่งเสริมการสังเกตและเปรียบเทียบ
2. ช่วยส่งเสริมการคิดการตัดสินใจ และการแก้ปัญหา
3. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
4. ส่งเสริมการเล่นร่วมกันกับผู้อื่น
5. เด็กสนุกสนานร่าเริงแจ่มใส

🟢 สิ่งที่ควรพัฒนาให้ดีขึ้น

1. มีชั้นสำหรับวางสื่อ
2. มีพื้นที่สำหรับเด็กที่กว้างขวาง
3. มีสื่อที่มีสีสันสดใส
4. มีการเปลี่ยนสื่อทุกเดือน
5. ให้ผู้ปกครองร่วมเล่นกับเด็ก

มูมบล็อก

🔑 สื่อ

1. บล็อกพลาสติก
2. ท่อพลาสติก
3. บล็อกไม้

🔑 กติกาในการเล่น

1. เล่นแล้วเก็บเข้าที่
2. แบ่งปันเพื่อนๆ
3. เล่นของเล่นเบาๆ

🔑 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
2. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
3. รู้จักรอคอยและเคารพสิทธิของผู้อื่น
4. เด็กสนุกสนานร่าเริงแจ่มใส
5. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

🔑 สิ่งที่ควรพัฒนา

1. ของบล็อกควรทำจากวัสดุที่หลากหลาย
2. มีมุมสำหรับเก็บบล็อกที่แข็งแรง
3. มีจำนวนเพียงพอสำหรับเด็ก

🎉🎉 มุมการจัดประสบการณ์จากสื่อพหุวัฒนธรรม 🎉🎉 (ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558)

มุมบทบาทสมมติ

ทฤษฎีการเล่นของไวทกอตสกี (Vygotsky) ไวทกอตสกี (Vygotsky) นักจิตวิทยาชาวรัสเซีย เป็นผู้กำหนด ทฤษฎีสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Theory) เป็นทฤษฎีที่เห็นความสำคัญของการเล่นต่อ สังคมและ วัฒนธรรม และมีผลต่อพัฒนาการของเด็ก การเล่นทางสังคม เป็นการเล่นที่ต่อเนื่องจากขั้นการเล่นทาง สัญลักษณ์ โดยเด็กพัฒนาเข้ามาสู่การเล่นตามจินตนาการเพียงลำพัง มาสู่การเล่นกับคนอื่น ทำให้เกิดการเรียน รู้ทางสังคม และใช้ภาษาในการสื่อสารมากขึ้น เป็นการเล่นแบบมีโครงสร้าง เป็นการเล่นที่อยู่ในขั้นพัฒนาการ ทางสติปัญญา ขั้นการคิดก่อนมีเหตุผล เด็กจะมีการเล่น โดยมีการออกแบบและวางแผนการเล่นกับสื่อวัสดุต่าง ๆ โดยการสร้างสรรค์ตามความคิดที่ออกแบบไว้ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเล่นอย่างมีกฎเกณฑ์กติกาสองช่วงวัย ต่อมาที่เด็กมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่สูงขึ้นอยู่ในขั้นการคิดแบบรูปธรรม การเล่นแบบมีกฎเกณฑ์ เป็นการ เล่นที่เด็กเริ่มรับรู้ เข้าใจยอมรับกฎเกณฑ์กติกาต่าง ๆ ได้ เนื่องจากสติปัญญาได้พัฒนาในขั้นที่สูงขึ้น อยู่ในขั้น การคิดแบบรูปธรรม สามารถเข้าใจถึงการปฏิบัติตามกฎเพื่อให้บรรลุผลของเกมการเล่นนั้น ๆ

ทฤษฎีการเล่นของพาร์เตน (Parten 1932) ได้ทำการศึกษาการเล่นของเด็กและผลการศึกษาเป็นการ ศึกษาที่ได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวาง ทฤษฎีการเล่นทางสังคมของพาร์เตนได้แบ่งขั้นการเล่นทางสังคมออก เป็น 6 ขั้น ดังนี้

- 1). การไม่แสดงการเล่น (Unoccupied Behavior) เด็กไม่แสดงพฤติกรรมการเล่น
- 2). การเล่นแบบเป็นผู้ดู (Onlooker Behavior) เด็กแสดงพฤติกรรม โดยการมองดูผู้อื่นเล่น
- 3). การเล่นตามลำพัง (Solitary Play) แสดงพฤติกรรม โดยการเล่นเงียบ ๆ ตามลำพัง

- 4). การเล่นคู่ขนาน (Parallel Play) เป็นการเล่นที่เด็กนั่งเล่นเครื่องเล่นและอยู่ในบริเวณเดียวกันกับเด็กอื่น แต่เล่นคนเดียวไม่เล่นด้วยกัน ไม่ปฏิสัมพันธ์กัน
- 5). การเล่นแบบสัมพันธ์กัน (Associative Play) เป็นการเล่นที่เด็กเข้ากลุ่มกับเด็กอื่นประมาณ 4 – 6 คน แต่มีการเปลี่ยนกลุ่มบ่อย ๆ
- 6). การเล่นแบบร่วมมือ (Cooperative Play) เป็นการเล่นที่เด็กทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีแผนงาน และเป็นการเล่นกับเพื่อนสนิท

กล่าวได้ว่าการเล่นบทบาทสมมุติของเด็กปฐมวัยเป็นการเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ภาษาในการสื่อสาร การคิดอย่างมีเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์ออกแบบการเล่นร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาการด้านสังคม และสติปัญญาของเด็กเพื่อเตรียมพร้อมเด็ก ในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในสังคมต่อไป ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกรุงหยันจึงนำ **สื่อแม่ครัวตัวจิ๋ว จากลูกยางพารา ลูกพรุ้งพริ้ง กะลา ดอกหมาก ฯลฯ** ให้เด็กๆ เล่นบทบาทสมมุติในการทำอาหาร

คุณค่าและประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ

1. ด้านร่างกาย

ระหว่างที่เด็กๆ ได้เล่นบทบาทสมมุติ ก็เท่ากับว่าเด็กๆ จะต้องเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของตัวละคร ก็เสมือนได้เคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการออกกำลังกายไปในตัว การเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กเล็กจะช่วยให้เด็กได้ใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายได้อย่างเต็มที่ เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ให้ทำงานสัมพันธ์กัน

2. ด้านอารมณ์ จิตใจ

ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางด้านอารมณ์ของตนเองอย่างเต็มที่ เป็นการสอนให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องอารมณ์ของคนเรามีหลากหลาย ทั้งดีใจ มีความสุข ร้องไห้ เสียใจ ทุกข์ใจ เศร้าใจ ฯลฯ และเมื่อเกิดความรู้สึกเหล่านั้น จะมีพฤติกรรมอะไรตามมา เป็นการสอนให้เด็กได้เรียนรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองด้วย

3. ด้านสังคม

เด็กได้เรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน รู้จักปรับตัวเข้าหากัน บางครั้งอาจจะแบ่งบทบาทการเป็นผู้นำผู้ตามให้กับเด็ก รวมถึงสอดแทรกให้เด็กรู้จักยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างและการเข้าใจบทบาทของตนเองและผู้อื่น โดยที่ไม่ไปก้าวร้าวในบทบาทของกันและกัน นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดความรักและสามัคคีด้วย พัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาให้กับเด็กเพราะระหว่างแสดงบทบาทสมมุติมีการสื่อสารกันทางคำพูดและท่าทาง

4. ด้านสติปัญญาเมื่อเด็กๆ ได้เล่นบทบาทสมมุติต่างๆ เขาก็จำเป็นต้องจดจำบุคลิกท่าทาง หรือบทบาทที่ใกล้เคียงของตัวละครนั้นๆ ได้ด้วย

มุมนิตศาสตร์

แนวการสอนคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัย

การสอนคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการสอนในระดับอื่นคือ สามารถทำได้ทุกเวลาเมื่อมีโอกาส สำหรับจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยนั้น เพื่อฝึกให้เด็กได้ใช้ความคิด ค้นคว้า แก้ปัญหา และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่เด็ก โดยต้องคำนึงถึงการพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของเด็กตามระดับพัฒนาการด้วย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนคณิตศาสตร์

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของพุทปัญญา โดยการดเนอร์ ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลทุกคนมีความสามารถทุกด้าน แต่มีอยู่ในระดับที่ไม่เท่ากัน และมักจะมีความสามารถอย่างน้อยหนึ่งด้าน ที่เด่นกว่าด้านอื่นๆ ความสามารถในแต่ละด้านจะถูกควบคุมโดยสมองส่วนต่างๆ เมื่อใดที่สมองส่วนนั้นถูกทำลาย ความสามารถด้านนั้นก็จะลดลงไปด้วย และเมื่อความสามารถด้านใดได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพแล้ว จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆ ให้พัฒนามากขึ้น

2. ทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ความรู้ตามแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ เกิดจากประสบการณ์ของเด็กในการลงมือกระทำกับวัตถุ ความรู้ทางคณิตศาสตร์ได้มาจากการจัดสิ่งแวดล้อม ให้เด็กได้ทำงานเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ และมีโอกาสพบกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีการใช้คำถามที่กระตุ้นให้ใช้ความคิดไตร่ตรองถึงวิธีการแก้ปัญหา รวมทั้งลงมือแก้ปัญหาจากสื่อที่เป็นรูปธรรม ภายใต้บรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์และความเท่าเทียมกัน

3. ทฤษฎีการเรียนการสอนของบรูเนอร์ ตามแนวคิดของบรูเนอร์นี้ นำมาใช้ในการสร้างความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์หลายๆ รูปแบบ เช่น การใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม การใช้ภาพ การใช้ภาษาเขียน การใช้ภาษาพูด และการใช้สถานการณ์จริง โดยการสอนตามทฤษฎีนี้เน้นให้เด็กได้พูดและเขียนมากขึ้น

รูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ที่สามารถนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยได้แก่ การสอนโดยเน้นความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ให้เด็กเห็นเป็นรูปธรรม ทำให้เด็กได้ใช้ความคิดและเข้าใจเกิดความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกรงหย่นจึงผลิตสื่อ **ผีเสื้อขวนนับ ลูกยาง พาสุนัข และดอกหมากสอนรูปทรง** มาจัด ในมุมนิตศาสตร์

คุณค่าและประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กได้ส่งเสริมประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา มีมิติสัมพันธ์ในการมองไปด้านซ้าย ด้านขวา ด้านบน และด้านล่าง
2. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ เด็กได้ฝึกสมาธิ เด็กเกิดความสุขเมื่อปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จ
3. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม เป็นการเตรียมความพร้อมของเด็ก รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง เด็กได้เรียนรู้จักการรอคอยตามลำดับก่อนหลัง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา
 1. ทักษะทางภาษา
 - การอ่านเด็กได้เรียนรู้การมองจากซ้ายไปขวา บนลงล่าง
 - การฟังเด็กได้ปฏิบัติตามคำสั่งของครู
 2. ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
 - รู้จักจำนวน
 3. ทักษะพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์
 - การสังเกต ลักษณะของตัวเลข 1-3 และความยาวของแฉกผีเสื้อที่ไม่เท่ากัน
 - การเปรียบเทียบ จำนวนมากน้อย

มุมเครื่องเล่นสัมผัส

ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดมุมประสบการณ์เครื่องเล่นสัมผัส

1. จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากในการฝึกให้เด็กได้คิดแก้ปัญหา การแสดงออกอย่างอิสระ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้นๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาพร้อมด้วย เนื่องจากเด็กปฐมวัยกำลังมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการเรียนการสอน และประสบการณ์ที่จัดให้เด็กเป็นประสบการณ์ตรง เด็กลงมือปฏิบัติเอง การจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางจึงสำคัญมาก

2. อีริกสัน (Erikson) เชื่อว่าวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และการได้รับประสบการณ์ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเอง มองโลกในแง่ดีและรู้จักไว้วางใจผู้อื่น ในช่วงวัยก่อนเรียน หรือวัยเล่น (อายุ 4-7 ปี) ซึ่งเป็นขั้นของความคิดริเริ่มและการตัดสินใจ หรือความรู้สึกผิด เชื่อว่าเด็กวัยนี้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดีและมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ โดยผู้ใหญ่มีหน้าที่สนับสนุนให้เด็กได้พยายามแสดงความสามารถใหม่ๆ ในด้านสังคมเด็กเรียนรู้ในการเข้าสังคมจากการเล่นกับเพื่อน มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเลียนแบบผู้อื่นเช่นพ่อแม่ หรือบุคคลใกล้ชิด ซึ่งพ่อแม่และผู้ใหญ่ต้องเป็นต้นแบบที่ดีกับเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้ทักษะทางสังคม มีลักษณะนิสัยที่ดี รวมทั้งรู้สิ่งที่ถูกและผิด การปลูกฝังจริยธรรม โดยมีพ่อแม่ผู้ใหญ่เป็นต้นแบบที่ดี จะทำให้เด็กมีอุปนิสัยที่ดี ในด้านสติปัญญาเด็กวัยนี้อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ และชอบถามในสิ่งที่ตนเองสงสัยใคร่รู้ ผู้ใหญ่ต้องให้โอกาสในการพูดกระทำสิ่งต่างๆ จะทำให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ เด็กจะสนุกในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ กล้าแสดงออก (วดีณี อิศรเสนา ณ อยุธยา. 2547 : 13-14)

มุมเครื่องเล่นสัมผัส มุมนี้เป็นมุมที่ฝึกเด็กในเรื่องการรับรู้ทางสายตา การสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ ภาษา การคิดหาเหตุผล ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานสัมพันธ์ระหว่างตาและมือ ประกอบไปด้วยสื่อ เครื่องเล่นต่างๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกรงหย่นจึงนำสื่อ **อิตักพาเพลิน จากลูกยาง และดอกหมาก** มาจัดไว้ในมุมเครื่องเล่นสัมผัส

คุณค่าและประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ

1. เครื่องเล่นสัมผัสเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านกล้ามเนื้อเล็กการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือกับตาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
2. ตอบสนองต่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์จิตใจ เนื่องจากกิจกรรมการใช้ประสาทสัมผัสทำให้เด็กผ่อนคลายและเพลิดเพลิน ไม่รู้สึกเบื่อเป็นการสร้างสมาธิและช่วยขยายช่วงความสนใจของเด็กได้ นอกจากนี้เด็กยังได้พัฒนาด้านสังคมจากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การเล่นเกมเป็นกลุ่ม การเล่นอีตัก
3. ทำให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันและแก้ปัญหาาร่วมกัน
4. พัฒนาด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีเหตุผลให้กับเด็ก

สรุป

จากการจัดประสบการณ์ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งของเล่นแบบเดิม 3 มุม คือ **มุมหนังสือ มุมบล็อก และมุมเกมส์การศึกษา** เด็กได้เรียนรู้

1. เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ เด็กได้เรียนรู้จากการกระทำ ในสถานการณ์จริง ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ ฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม
2. เด็กได้พัฒนาด้านมิติสัมพันธ์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) “ ทฤษฎีพหุปัญญา ” (Theory of Multiple Intelligences) เสนอแนวคิดที่ สติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่า ใครจะโดดเด่นในด้านไหนบ้าง แล้วแต่ละด้านผสมผสานกัน แสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไป
3. เด็กได้เรียนรู้การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหา รู้จักแยกหรือจัดหมวดหมู่ รู้จักจำแนกด้วยสายตา เพียเจต์ (Piaget, 1964: 8) กล่าวว่า ความคิด คือ ความสามารถในการวางแผนและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กระบวนการดูดซับ (assimilate) โดยค่อยๆ ซึมซับความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ และกระบวนการปรับให้เหมาะสม (accommodation) โดยพยายามปรับความรู้ความคิดให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ตลอดเวลา
4. เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อของเด็ก พัฒนาการสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ และสายตา ดังแนวคิดของอาร์โนลด์ กีเซล (Arnold Gesell, 1880-1961) ทฤษฎีเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่าการเจริญเติบโตของเด็กทางร่างกาย เนื้อเยื่อ อวัยวะ หน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และพฤติกรรมที่ปรากฏขึ้นเป็นรูปแบบที่แน่นอนและเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมเป็นองค์ประกอบ

5. เด็กได้เรียนรู้การปฏิบัติตามคำสั่ง การใช้ภาษาและเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่สังคม ดังแนวคิดของไวโกตสกี (Vygotsky) ทฤษฎีวัฒนธรรมทางสังคม ที่อธิบายถึงการเรียนรู้ของเด็กที่ผ่านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้ใหญ่ ทำให้ได้รับประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและสังคม โดยเฉพาะทางภาษา

จากการใส่สื่อพหุวัฒนธรรม แม่ครัวตัวจิ๋ว ในมุมบทบาทสมมุติ ฝึกลูกขนานบับ ลูกยางพาสุนัข และดอกหมากสอนรูปทรง ในมุมคณิตศาสตร์ และ อีตักพาเพลิน ในมุมเครื่องเล่นสัมผัส เข้าไปจัดในมุมการจัดประสบการณ์เด็กได้เรียนรู้

1. เด็กได้รับการพัฒนาประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา มีมิติสัมพันธ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 52 เด็กและเยาวชน มีสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาตามศักยภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน เป็นสำคัญ
2. เด็กได้เรียนรู้การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตาม การรอคอย เพื่อเป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน ในสังคม ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชนของการสหประชาชาติ ข้อ 2 เด็กและเยาวชน พึงได้รับการพิทักษ์คุ้มครองเป็นพิเศษ อันจะช่วยทำให้เด็กสามารถพัฒนาทั้งทางกาย ทางสมอง และจิตใจเพื่อให้ร่วมอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
3. เด็กได้เลือกเล่นมุมประสบการณ์ได้อย่างอิสระตามความสนใจของตนเองมีประโยชน์ต่อเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกส่วน ทั้งด้านร่างกาย เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ ด้านอารมณ์-จิตใจ เด็กจะร่าเริงเบิกบาน มีอิสระในการเลือกเล่นสิ่งที่ตนสนใจ เด็กได้ระบายอารมณ์และความรู้สึกขณะเล่น ผ่อนคลายความตึงเครียดด้านสังคม เด็กรู้จักตนเอง รู้จักบุคคลรอบด้าน (จากการเล่นสมมุติ) รู้จักเพื่อนที่เล่นด้วย ขณะเล่นเด็กได้มี โอกาสรู้จักบทบาทของตนเองและผู้อื่น รู้จักการผ่อนปรนและรอคอย อดทนต่อความไม่สมหวัง รู้จักการแบ่งปัน รู้จักการร่วมมือกับคนอื่น เป็นต้น ด้านสติปัญญา เด็กได้หัดใช้ความคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา ได้มีโอกาสนับคันทาคำตอบ ในบางครั้งทำให้เด็กได้สร้างความรู้ได้ด้วยตัวเอง
4. หลังจากให้นำสื่อพหุวัฒนธรรมมาจัดมุมประสบการณ์ร่วมกับสื่ออื่นๆเด็กได้เห็นความหลากหลายของวัสดุที่นำมาประกอบเป็นสื่อทั้งสื่อที่มาจากธรรมชาติ สื่อที่ครุผลิตขึ้นจากวัสดุเหลือใช้และสื่อพลาสติก ช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของเด็กและส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง
5. หลังจากนำสื่อพหุวัฒนธรรมไปใส่ในมุมการจัดประสบการณ์ทำให้ครูเล็งเห็นความสำคัญของสิ่งต่างที่มีอยู่ในท้องถิ่นตามธรรมชาติสามารถนำมาปรับใช้ในการจัดมุมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กและครูต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

บรรณานุกรม

รัตติกกร เหมือนนาดอน, อาภากร มากขุนทด, วีรติ พงษ์ทิพย์พัฒน์, พิมพวัลย์ อายูวัฒน์, และ
นิสาพร วัฒนศัพท์:สถานการณ์ และแนวทางการช่วยเหลือเด็กเร่ร่อน กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานีแนวคิด
และทฤษฎี. (2557)

http://www.social.nu.ac.th/jssnu/file/journal/2015_07_14_10_16_31.pdf

<http://taamkru.com/th>

<http://smallschool.ayutthaya2.go.th/programs/004.pdf>

ผศ.ดร.กรรวิภากร หงส์งาม, อาจารย์นงคราญ สุขเวชชวรกิจและอาจารย์วิลาวัลย์ คัดทะจันทร์. (2558).

เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา **1074205** สิทธิเด็ก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

<http://202.143.173.42/e-Communication/attach/news>

http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ear_Chi_Ed/Wandee_M.pdf